Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL ...

Nr. 308 Vineri 8 Noembrie 1940
10 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

ECHILIBRUL PREŢURILOR

Decizia ministerului coordonării, cu privire la depunerea în contul statului a diferenţei de 2 lei la fiecare kilogram de zahăr pe care orice comerciant îl are în depozit înainte de stabilirea noului preţ, de 35 şi 37 lei kg., este pornită din dorinţa ca nu negustorul, ci colectivitatea, să câştige acest surplus pe care de aci înainte îl încasează fabricile de zahăr.

Deosebita atenţie pe care autorităţile o dau preţurilor alimentelor, pentru a împiedica specula, constitue o datorie în vremurile de acum, când hrana de toate zilele înseamnă nu numai principala preocupare individuală, ci o problemă de care depind liniştea şi ordinea socială.

Dar această atenţie trebue să meargă şi în alte direcţiuni ale comerţului de mărfuri, de o importanţă mai mică în ritmul vieţii simple, dar de o necesitate tot atât de mare ca şi hrana: îmbrăcămintea. Treceţi zilnic prin faţa vitrinelor cu cămăşi, ghete, pălării, etc. şi veţi vedea cum sporul merge fără nicio jenă, din ceas în ceas, pe cartonaşele indicatoare de cifre ce cresc dela sine, ca prin farmec. Au făcut organele de control cercetarea dacă aceste ridicări de preţuri sunt justificate, dacă sunt în concordanţă cu preţurile angrosiştilor, dacă detaliştii au mărfurile depozitate cu preţurile vechi, ori cu cele noui, astfel cum au procedat cu zahărul de pildă?

Joacă un rol important în urcarea preţurilor şi celelalte greutăţi pe cari le au comercianţii (fiscul, chirie, etc.), dar aceleaşi greutăţi le are comerţul de toate categoriile, nu numai unii negustori.

Comprimând preţurile numai la alimente, nedreptăţim pe producător care, obligat să-şi vândă cartofii ori fasolea pe un preţ fix, nu mai ajunge să-şi cumpere nici un obiect de îmbrăcăminte pentru el şi pentru ai lui deoarece, la acest capitol, se lasă deplină libertate comercianţilor să fixeze preţurile pe cari le vor.

Aceleaşi greutăţi sunt şi pentru producător, mai ales în acest an când recolta a fost slabă; are deci şi el dreptul să pretindă stabilirea unui echilibru de preţuri, care să-i îngăduie să trăiască, la fel cu celelalte categorii, din munca lui.

E cu atât mai necesară această armonizare, cu cât clasa producătorilor e cea mai numeroasă şi mai interesantă din economia ţării; ea e mereu îndemnată să intensifice cultura şi producţia pentru a preîntâmpina eventualele lipsuri.

Spre a determina această sporire a producţiei, trebue să ţinem seama şi de nevoile celor ce li se cer, numai lor, sacrificii, când drept este ca o nivelare justă să intervină în toate ramurile comerţului, fie de alimente, fie de obiecte manufacturate, de primă necesitate.

IN PRIMUL RÂND, ORDINE!

Nicio scuză, nicio justificare nu pot avea instigatorii şi făptaşii dezordinelor de Duminică, pe urma cărora mişcarea legionară înregistrează încă o pierdere, aceea a tânărului student Chirică Gheorghe, ucis de gloanţele celor ce cu orice chip vor să provoace tulburări anarhice.

A fost înmormântat la Predeal, alături de ceilalţi camarazi ai săi căzuţi la datorie, încă un tânăr care ar fi putut fi folositor ţării şi neamului lui, mai ales acum când e nevoe de cât mai multe energii pentru afirmarea drepturilor româneşti.

Statul naţional-legionar, de două luni, luptă în toate domeniile să repare greşelile trecutului, să reconstruiască pe baze noui organismul administrativ.

Anchetele pentru cercetarea averilor foştilor demnitari, pentru lămurirea diverselor panamale ale regimului de eri şi pentru clarificarea crimelor odioase, comise fără drept, fără judecată, se fac cu o minuţioasă atenţie şi legalitate, se adună mărturii din toate părţile spre a se face lumină.

Pasiunea răzbunătoare s'a oprit în faţa sanctuarului justiţiei şi mişcarea legionară aşteaptă, cu încredere, ca sancţiunea ispăşitoare să pecetluiască o tristă epocă de cruzime, servilism şi arghirofilie.

Cine are interes să tulbure atmosfera de azi? Cine poate fi atât de inconştient în cât să nu-şi dea seama că ordinea, liniştea şi unitatea sufletească ne sunt necesare astăzi mai mult ca oricând?

Mişcarea legionară şi-a îndreptat în deosebi activitatea spre pătura săracă a populaţiei, a creiat cantine unde mii de guri se îndestulează, copiii şcolilor umile dela periferie sunt hrăniţi cu părintească grije, opera ajutorării refugiaţilor e continuată cu stăruinţă pe cale practică, s'au luat măsuri pentru aprovizionarea pieţii cu alimente de primă necesitate, legiuirile referitoare la salarizarea lucrătorilor îndreaptă multe nedreptăţi uitate...

Mulţimea celor necăjiţi n'are motive de nelinişte şi toţi cei cu judecată sănătoasă, cunoscând asprele greutăţi moştenite şi cele cari s'au ivit, din împrejurări fortuite, ştiu că nu se poate cere minuni unei guvernări care n'a împlinit opt săptămâni!

Abuzivi izolaţi, din elementul în subordine, se pot strecura în cele mai disciplinate organisme; dar dat fiind faptul că şi conducătorul statului, generalul Antonescu şi d. Horia Sima, comandantul mişcării legionare, împreună cu toţi colaboratorii lor, dau dovada de cele mai bune intenţiuni, datori suntem cu toţi să menţinem bunul cel mai de preţ, ordinea, condiţiunea esenţială a solidarităţii naţionale, care ne va da putinţa să privim cu bărbătească încredere viitorul.

V.

ATENA

Acropolis

SITUAŢIA DIN GRECIA ŞI DIN MEDITERANA

Operaţiile militare şi aeriene italo-greceşti. — Spania a creiat un Anti-Gibraltar la Tanger

de R. SEIŞANU

In sectorul Epirului trupele italiene au ajuns în partea superioară a văii Vojussa, iar aviaţia şi artileria lor au bombardat poziţiile întărite ocupate de trupele greceşti la nord şi est de Ianina şi şoseaua ce leagă Ianina de Kalibcki. In sectorul macedonean dela est, detaşamente greceşti — spune comunicatul elen — au pătruns în teritoriul albanez şi au ocupat câteva înălţimi. Aviaţia italiană a bombardat eri porturile Volos, Preveza şi Patras, precum şi zonele de operaţiuni Florina şi Castorian. Până acum, în faza actuală a operaţiilor de pe acest teatru de război, nu se poate vorbi de rezultate strategice, căci obiectivele imediate principale n'au fost încă atinse.

Grupul trupelor greceşti, care opune rezistenţă în sectorul Epirului, se sprijină pe sistemul defensiv organizat în regiunile muntoase şi pe situaţia strategică a insulei Corfu, de unde bateriile de coastă cu bătae lungă bombardează poziţiile ocupate de italieni. In acest sector operează şi trupele alpine italiene, dar nu pot fi bine folosite formaţiunile moto-mecanizate din cauza terenului muntos şi a lipsei drumurilor.

In sectorul Florina de două zile s'au intensificat atacurile trupelor italiene, dar şi aci ele întâmpină rezistenţă, căci trupele adverse ocupă o linie întărită ce se prelungeşte atât spre vest, cât şi spre est, articulându-se printr'o serie de lucrări fortificate cu linia întărită ce străbate Epirul de nord.

In insula Creta au debarcat trupe engleze, aşa că această bază va fi folosită atât pentru operaţiunile navale, cât şi pentru cele aeriene.

Baza puternică italiană din insula vecină, Rhodos, se găseşte acum între patru baze adverse: Cipru, la est; Creta, la vest, Alexandria şi Port-Said, la sud. Grecia mai dispune în acest sector mediteranean şi de baza din insula Cerizo, care e situată între insula Creta şi coasta de sud a Greciei.

Incă din timp de pace Italia a fortificat puternic, atât baza sa principală dela Rhodos, cât şi celelalte insule din archipelagul Dodecanez, aflate în posesiunea sa.

Ziarele din Ankara şi Istanbul comentând declaraţiile ce le-a făcut d. Ismet Inonu, în Adunarea Naţională, privitoare la atitudinea Turciei faţă de evenimentele din Balcani, spun că Turcia, respectând angajamentele sale cunoscute nu va interveni decât atunci când interesele sale vor fi ameninţate. Ele consideră situaţia primejdioasă, de oarece războiul se apropie de frontierele Turciei.

*

Un alt fapt important s'a petrecut în sectorul Mediteraneei ce interesează Spania şi Marea Britanie şi anume în regiunea strâmtorii Gibraltar, unde s'a creat un Anti-Gibraltar, pe coasta africană.

In urma decisiunei luată de guvernul din Madrid şi a ordonanţei publicată în ziua de 4 Noembrie a. c. zona Tangerului din Maroc a încetat să mai fie sub regim internaţional. De la această dată această zonă a fost incorporată definitiv în teritoriul Marocului spaniol.

Situaţia strategică a Spaniei la intrarea Mediteranei a fost astfel întărită prin câştigarea unei noui poziţii importante în faţa Gibraltarului, pe lângă celelalte două

(Continuare in pag. 2-a)

INFRACŢIUNILE CU CARACTER DE SPECULĂ NU BENEFICIAZĂ DE AMNISTIE

TEXTUL DECRETULUI REGAL

„Monitorul Ofciial" de eri a publicat următorul Inalt Decret Regal:

ART. I. — Sunt exceptate de la aplicaţiunea decretului regal de amnistie No. 3351 din 3 Octombrie 1940, publicat în Monitorul Oficial No. 233 bis din 5 Octombrie 1940, infracţiunile prevăzute de art. IV din Decretul Regal de graţiere No. 3351 bis din 3 Octombrie 1940, publicat în acelaş Monitor Oficial.

ART. II. — Sunt infracţiuni cu caracter de specula sau acaparare, în înţelesul decretelor de graţiere şi amnistie mai sus arătate, infracţiunile prevăzute de codul penal şi legi speciale, precum: decretul-lege pentru infrânarea şi reprimarea speculei ilicite, legea zaharinei, legea pentru comerţul de devize, legea pentru controlul circulaţiei metalelor preţioase, legea vămilor.

Această enumerare nu este limitativă.

ART. III. — Dispoziţiunile prezentului decret au caracter interpretativ.

ART. IV. — Miniştrii noştri secretari de Stat la Departamentele Justiţiei şi Apărării Naţionale, sunt însărcinaţi cu aducerea la îndeplinire a prezentului Decret.

Dat în Bucureşti la 5 Noembrie 1940.

MIHAI

Conducătorul Statului Român şi Preşedintele Consiliului de miniştri, **General, I. Antonescu**
Ministrul Justiţiei,
Mihai A. Antonescu

No. 3703.

Regal de amnistie mai sus arătat, am socotit oportun a întocmi alăturatul proect de decret cu caracter interpretativ, pe care îl supunem respectuos Inaltei aprobări a MAJESTAŢII VOASTRE.

Prin acest Decret-Regal se precizează că excepţiunile dela beneficiul graţierii se aplică şi la amnistie.

SUNTEM AI ŢĂRII ŞI AI MAJESTAŢEI VOASTRE
Prea plecaţi şi prea supuşi servitori,

Conducătorul Statului Român şi Preşedintele Consiliului de miniştri
General, I. ANTONESCU
Ministrul Justiţiei,
MIHAIL A. ANTONESCU

Raportul

către Majestatea Sa Regele

SIRE,

Prin art. IV al decretului-regal de graţiere Nr. 3351 bis din 3 Octombrie 1940 ,publicat în „Monitorul Oficial" nr. 233 bis din 5 Octombrie 1940, au fost exceptaţi dela beneficiul graţiei cei condamnaţi pentru delapidări sau orice altă infracţiune în care Statul în mod direct a fost prejudiciat pecuniar precum şi condamnaţii pentru infracţiuni cu caracter de specula sau acaparare prevăzute de legile în vigoare.

Pe de altă parte, prin art. V al Decretului-Regal de amnistie au fost amnistiate toate infracţiunile sancţionate de codul penal şi legile speciale cu maximum trei luni închisoare, fără a se mai specifica infracţiunile exceptate, astfel cum s'a făcut în decretul de graţiere.

Este firesc ca infracţiunile exceptate dela graţiere să fie exceptate şi dela amnistie, aceasta fiind de altminteri şi concepţia din care s'au inspirat măsurile de clemenţă din ambele decrete.

Pentru a înlătura orice confuzie posibilă şi o greşită interpretare a dispoziţiunilor Decretului-

LUMINILE DE PE STRĂZILE CAPITALEI NU VOR MAI FI STINSE

Rămân camuflate ferestrele imobilelor precum şi farurile automobilelor

Ministerul afacerilor interne comunică:

De oarece organele de control au constatat că exerciţiile de apărare pasivă, organizate în ultimul timp în Bucureşti, au reuşit pe deplin, s'a hotărît ca, începând de Miercuri, 6 Noembrie 1940, luminile depe străzile Capitalei să nu mai fie stinse.

Rămân camuflate ferestrele dela imobile precum şi farurile automobilelor.

In cazul când se va găsi necesar a se face noui exerciţii de apărare pasivă, se vor da dispoziţiuni ca luminile pe străzi să fie stinse din nou.

511 POSTURI VACANTE DE INVĂŢĂTORI

D. general Ion Antonescu, Conducătorul statului român şi preşedintele consiliului de miniştri a dat următorul decret-lege:

Având în vedere raportul d-lui ministru, secretar de stat la departamentul educaţiei naţionale, cultelor şi artelor cu Nr. 216359 din 1 Noembrie 1940.

In baza dispoziţiunilor Decretelor Legi Nr. 3052 din 5 Septembrie şi nr. 3072 din 7 Septembrie 1940,

AM DECRETAT ŞI DECRETAM:

Decret-lege pentru autorizarea ministerului educaţiei naţionale să ocupe prin numire de titulari un număr de 511 posturi vacante de învăţători, prevăzute în bugetul acelui departament pe exerciţiul 1940—41.

ART. UNIC. — Prin derogare dela dispoziţiunile art. I, al. 9, punctul e din legea pentru unele măsuri financiare excepţionale dela 1 Aprilie 1940 şi art. 3 din decretul-lege nr. 2317 din 10 Iulie 1940, pentru păstrarea vacanţelor în serviciile publice până la încadrarea funcţionarilor şi transferarea celor din ţinuturile evacuate, se autorizează ministerul educaţiei naţionale cultelor şi artelor să ocupe pe data de 1 Noembrie 1940, un număr de 511 posturi vacante prin numire de titulari învăţători, dinre absolvenţii cu diploma de capacitate din seria 1935 şi absolvente din seria 1937.

Nr. 3695.

Trei avioane străine au aruncat bombe asupra teritoriului iugoslav

Belgrad, 5 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite:

Marţi la ora 13 (ora Belgrad), trei avioane de naţionalitate necunoscută au sburat, la o înălţime de 1500 metri, pe deasupra oraşului Monastir (Bitolia), situat în Serbia de sud, în apropiere de frontiera greco-albaneză. Ele au aruncat 12 bombe de calibru mic asupra staţiei de cale ferată, Cercului Militar şi aerodromului local.

Legaţia Italiei la Belgrad declară că atacul a fost dat de avioane de bombardament greceşti.

PORTURI GRECEŞTI

Patras

ALEGEREA PREŞEDINTELUI STATELOR-UNITE

Peste câteva ore lumea va şti cine va fi viitorul preşedinte al Statelor Unite.

Şi viaţa va reintra în normal în numeroasele state care compun marea republică de peste ocean.

Opinia publică europeană nu-şi poate face o imagine exactă despre ceea ce înseamnă ca mişcare, ca dinamism politico-electoral, ca risipă de vorbă şi de scris, ca cheltuială, ca manifestaţii spectaculoase şi ca ingeniositate o campanie electorală americană pentru alegerea preşedintelui. Nimic asemănător nu există în Europa cu nici un prilej. E ceva specific american.

Această campanie electorală care începe pe la jumătatea lunei Iulie odată cu alegerea de către partide a candidaţilor respectivi, durează patru luni şi sfârşeşte cu alegerea care are loc la 5 Noembrie a electorilor cari vor vota, cu mandat imperativ pe noul preşedinte. Această alegere a electorilor delegaţi este însă sfârşitul campaniei electorale. Ceea ce urmează până la votul care consacră pe noul preşedinte aparţine formalităţilor legale. Alegerea electorilor delegaţi indică pe noul preşedinte. Dacă majoritatea este pentru partidul democrat va fi ales d. Roosevelt — dacă dimpotrivă ea va fi de partea partidului republican — triumfătorul va fi d. Wilkie.

De data aceasta tocmai fiindcă ambii principali candidaţi se bucură de o stimă aproape egală şi fiindcă, mai ales în ultima lună s'a desfăşurat o întinsă propagandă pe tema: război sau pace — interesul alegerilor a depăşit caracterul lui obicinuit. Trebue subliniat însă că atât d. Roosevelt cât şi d. Wilkie au declarat formal că înţeleg să facă toate sforţările pentru a feri Statele Unite de războiul din Europa. Desigur personalitatea candidatului, popularitatea lui şi ansamblul părerilor lui manifestate în decursul anilor cât şi doctrina politică pe care o reprezintă vor fi factori determinanţi în lupta ce se dă. Fireşte campania electorală, cu variatele ei forme, cu libertăţile ei, a putut contribui la închinarea balanţei deoparte sau de cealaltă.

Rămâne ca peste câteva ore să se cunoască în mod definitiv întrucât această campanie electorală, atât de activă şi de vie de data aceasta, a mărit şansele unuia sau ale celuilalt dintre candidaţi. Deocamdată se poate înregistra ca un rezultat pozitiv al campaniei electorale numărul mare de alegători cari participă de data aceasta la alegeri. Este în acelaş timp şi o dovadă de importanţa politică pe care cetăţenii americani o acordă alegerei de azi tocmai fiindcă ea se produce într'un moment de gravă tensiune internaţională.

O altă caracteristică a alegerei actuale este interesul special cu care urmăresc statele europene rezultatul.

Desigur caracterul mai pronunţat al acestui interes se datoreşte tocmai faptului că şi în Europa, şi poate mai mult chiar de cât în Statele Unite, s'a legat atitudinea viitoare a marei republici faţă de războiul din Europa, de rezultatul acestei alegeri. Vitorul apropiat va aduce desigur o lămurire şi în această privinţă.

Fapt este că preşedintele Statelor Unite este obligat să aibă o politică personală ale cărei principii el trebue să le expue în mod clar şi precis. Dealtfel în toate chestiunile, în toate problemele de guvernământ şi în toate cele de interes economic, preşedintele trebue să aibă părerea lui, deci să le cunoască şi să le înţeleagă nu ca un simplu observator ci ca un administrator de fapt.

Nici un alt şef de stat nu are mai multe obilgaţii constituţionale şi extra constituţionale ca preşedintele Statelor Unite şi nici un alt şef de stat nu este, tocmai din cauza acestor multiple şi variate sarcini, mai accesibil ca el. Un distins om politic american caracterizează astfel rolul preşedintelui.

„Preşedintele trebue să încurajeze în mod explicit toate virtuţile omeneşti. El trebue să vorbească despre lucrurile interioare, despre economie, despre „mamă" şi despre „tată", despre şcoală, despre temperanţă, despre jocuri, despre ambiţiile tinereţii, etc. etc. El

(Continuare in pag. 2 a)

Primele rezultate

New-York 5 (Rador). — Primele rapoarte primite din diferitele părţi ale Statelor Unite arată că numărul celor care au votat este foarte ridicat, cu toate că în unele state din vest timpul a fost foarte defavorabil, astfel că alegătorii au fost în parte împiedicaţi să meargă la localurile de vot.

In numeroase state, numărul votanţilor va constitui adevărate recorduri, faţă de precedentele alegeri. In oraşul New-York, până la amiază au votat jumătate din cei 3.380.000 alegători înscrişi.

Primele rezultate din câteva state din sud arată că d. Roosevelt întruneşte majorităţi zdrobitoare, care erau de altfel aşteptate, însă alegerea sa continuă să fie viu disputată.

La Topeka, în statul Kansas, — stat în care d. Roosevelt a învins în precedenta alegere pe contra candidatul său, d. Landon —, d. Roosevelt se află în fruntea listei. In schimb însă, d. Wilkie stă în fruntea listei în mai multe districte din Missuri, care de obicei sunt democrate.

*

New York, 5 (Rador). Corespondentul agenţiei DNB transmite:

ASSOCIATED PRESS anunţă din Massachussets că acest stat a dat cel dintâi rezultatul alegerii prezidenţiale.

D. Willkie a obţinut 140 de voturi, iar d. Roosevelt 11.

Cu prilejul ultimelor alegeri, se ştie că d. Landon, candidatul republican, obţinuse 115 voturi, iar d. Roosevelt 10.

RESTUL TELEGRAMELOR LA ULTIMA ORĂ

ATITUDINEA GERMANIEI FAŢĂ DE CONFLICTUL ITALO-GREC

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 5. — Ruperea relaţiilor diplomatice dintre Italia şi Grecia a devenit un fapt împlinit în urma plecării personalului legaţiei greceşti din Roma.

Totuş, acest lucru n'a avut nici o urmare vizibilă asupra legăturilor germano-greceşti.

Cercurile ministerului de externe german declară că nu s'a schimbat nimic în această privinţă.

Pe de altă parte, sunt indicii că această stare de lucruri nu va dura prea mult şi, aceasta din cauza intervenţiei active a Angliei de partea Greciei.

Unele cercuri neutre din Berlin cred că Germania va lua parte activă pe noul front împotriva Angliei. Această părere însă, n'are până acum nici o bază serioasă.

Din contră, apare din ce în ce mai mult în evidenţă că Germania este şi azi contra unei extinderi mai mari a războiului în Balcani.

In acest sens, trebue interpretat şi faptul că cercurile autorizate germane fac o diferenţiere între guvernul bulgar şi presa bulgară. Astfel, — după părerea germană — nu trebuie să se acorde nici o importanţă pretenţiilor revizioniste ridicate de presa bulgară faţă de Grecia, deoarece la Berlin nu se ştie nimic despre astfel de cereri ale guvernului bulgar.

IN CORPUL ZIARULUI:

PLATA SALARIILOR FUNCŢIONARILOR EVACUAŢI ŞI AJUTORAREA POPULAŢIEI SĂRACE